SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TỈNH BẮC NINH

(*Đề có 02 trang*)

ĐỀ KIỂM TRA CUỐI HỌC KỲ I
NĂM HỌC 2025 - 2026
MÔN: NGỮ VĂN 11
Thời gian làm bài: 90 phút, không kể thời gian giao đề

I. ĐỌC HIỂU (5,0 điểm)

Đọc đoạn trích:

(Lược phần đầu: Lão Khúng là người dân đầu tiên lên vùng rừng hoang dã, và con bò khoang đen gắn bó với gia đình lão từ những ngày đầu vất vả, khó khăn ấy. Tuy nhiên, nay con bò đã già, dù cả gia đình đều quyến luyến nó, nhưng lão đành phải bán đi. Trên đường đưa con bò xuống chợ Giát để bán, nhân tiện thăm đứa con gái đang trọ học ở đấy, lão đi đến một quyết định…)

Thế rồi đột nhiên lão Khúng đi đến một cái quyết định đầy điên rồ: lão quyết định giải thoát cho con vật! Tự nhiên lão thấy lão đang làm một công việc vô cùng nhân đạo. Cả một đời con vật nai lưng ra kéo cày để nuôi sống gia đình lão, và bây giờ lão đền ơn trả nghĩa cho con vật bằng việc đem bán nó cho người ta giết thịt? Lão thấy lão không còn là giống người nữa…[…]

Lão nhảy xuống, đi đến bên cạnh con vật, đặt cả hai bàn tay lên cái cổ sần sùi đang đầy hơi sương lẫn mồ hôi, lão vỗ vỗ con vật một hồi rồi cầm cái ách đặt xuống bên cạnh hai chân trước của nó. Con vật ngẩng cao cổ, thè lưỡi liếm lên vai, lên cổ lão, mỗi lần cái lưỡi mềm và ram ráp đụng vào da thịt, lão lại sởn gai ốc, tưởng như con vật đã cảm thấy được lão đang nghĩ gì; đang toan tính những gì; lão đang cởi ách suốt đời cho nó! Lão Khúng tự nhiên trở nên vội vã, lão kéo chiếc xe sang bên vệ đường, đem giấu sau những đám bờ bụi lúp xúp lẫn những tảng đá rồi trở về bên con vật đang đứng đó, nguyên tại chỗ. Nào, bây giờ thì tao giải thoát cho mày, - lão lầm rầm nói với con vật thân yêu bằng cái giọng hơi cau có, mày hầu tao thế là đủ rồi đấy con ạ, bây giờ thì mày hãy đi đi, hãy vào rừng mà sống, cỏ đấy, cỏ trong rừng thiếu gì, mày ăn suốt đời không hết, khát thì có nước suối. Ở đây đi sâu vào bên trong sẽ có một bầy bò hoang. Chúng nó sướng như những bà hoàng, ông hoàng giữa núi non, cây cỏ, chẳng bao giờ phải kéo cày, kéo xe… Hãy đi đi, nào!

Lão cuộn vào năm ngón tay trái cái dây chão đã được tháo ra khỏi mũi con khoang đen, dùng đầu dây đánh một cái thật đau vào bên hông, bắt nó phải chạy té vào rừng. Con đường đi đến thế giới tự do của con khoang đen thật chẳng khác nào con đường đi đày. Sau lưng nó, lão Khúng lúc nào cũng hầm hầm hè hè giơ cao thanh roi sẵn sàng quất vào mông đến đau điếng nếu nó dừng lại, hoặc ngoái nhìn trở lại.

Cuộc xua đuổi cứ thế diễn ra lặng lẽ giữa đêm trường. Càng xua được con vật dẫn mình vào giữa rừng sâu và càng xa con đường "bò lăn" ở ngoài kia, lão Khúng càng thấy yên tâm, lại thấy có một cái gì khoái lạc, tự thỏa mãn, chẳng lẽ lão cảm thấy được lão đang xua đuổi cái số phận quá đỗi nhọc nhằn của lão ra khỏi đời lão…[…]

Sau khi xua được con vật sang bên kia sườn núi đá (…) thì lão Khúng đột ngột quay lưng lại phía nó. Không nói thêm một lời nào, lão bỏ đi, mất hút vào đêm tối. Lão trở về bên chiếc xe bò khi màn đêm đã nhợt trắng. Lão biết rằng từ đây trở đi chỉ còn một phần ba đường đất và đường sá cũng đỡ khốn khổ hơn.

(Lược một đoạn: Lão Khúng thay con bò, tự mình kéo chiếc xe xuống đầu phố Cầu Giát.)

Lão Khúng đi thẳng đến trước một gian phòng cuối dãy mà lão vẫn quen thuộc, ở đấy con gái lão ở chung với mấy cô bạn học lớp dưới. Gian phòng của con lão khóa kín cửa. Lão đang toan gỡ đống củi xuống trước cửa phòng con gái lão thì tự nhiên lão ngớ người ra: lão vừa nhìn thấy một con bò đang nằm nhai cỏ bên vạt sân bóng chuyền của đám con gái ở bên hồi nhà. Ngay lập tức lão giật nảy mình sực nhận ra đích thị là nó, cái con khoang đen của nhà lão, cái con khoang đen mà trong đêm khuya khoắt lão đã đích thân dắt vào tận trong rừng thật sâu, rồi lại còn dùng roi vọt đánh đập vô cùng tàn nhẫn để xua nó đi về với cuộc sống tự do.

Con vật ngước cặp mắt đầy nhẫn nhục và sầu não lên nhìn lão Khúng. Đó là cái nhìn của một sinh vật tự nguyện chấp nhận số phận. Đứng lặng thinh bên chiếc xe chất đầy củi mà lão đã thay nó toát mồ hôi một mình kéo về được đến đây, lão Khúng cũng chả biết nói gì với con vật, lại càng không thể trách móc, lão chỉ đưa mắt nhìn người bạn đời làm ăn thân thiết bằng cái nhìn cũng đầy sầu não và phiền muộn.

(Trích *Phiên chợ Giát,* Nguyễn Minh Châu, in trong *Nguyễn Minh Châu, Tác phẩm văn học được giải thưởng Hồ Chí Minh,* Nhà xuất bản văn học, 2007, tr.815 - 822)

Thực hiện các yêu cầu sau:

Câu 1. Xác định ngôi kể được sử dụng trong đoạn trích.

Câu 2. Trong đoạn trích, lão Khúng đã đưa ra quyết định đặc biệt nào đối với con khoang đen?

Câu 3. Chỉ ra một chi tiết thể hiện sự gắn bó, thân thiết giữa con bò khoang đen với lão Khúng.

Câu 4. Nêu tác dụng của biện pháp tu từ được sử dụng trong câu văn: *Con vật ngước cặp mắt đầy nhẫn nhục và sầu não lên nhìn lão Khúng.*

Câu 5. Nhận xét tính cách của nhân vật lão Khúng được thể hiện trong đoạn trích.

Câu 6. Nêu một thông điệp được tác giả gửi gắm trong đoạn trích (trả lời khoảng 5 - 7 dòng).

II. VIẾT (5,0 điểm)

Anh/Chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ**)** trình bày suy nghĩ của bản thân về tình yêu thương của con người trong cuộc sống.

---------- HẾT----------